

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра німецької філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Свирідок С. В. С. В. Свирідок
Протокол № 2 від «17» жовтня 2018 р.

№1710201813

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

ЛЕКСИКОЛОГІЯ

підготовки бакалавра
(на базі диплома молодшого спеціаліста)
спеціальності _____ 014 Середня освіта _____
освітньої програми (спеціалізації) _____ Німецька мова

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «ЛЕКСИКОЛОГІЯ» підготовки бакалавра (на базі диплома молодшого спеціаліста), галузі знань «01 Освіта/Педагогіка», спеціальності «014 Середня освіта», за освітньою програмою «Німецька мова».

Розробник: Рись Лариса Федорівна, доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук, доцент.

Рецензент: Єфремова Наталія Володимирівна, доцент кафедри практики англійської мови, кандидат філологічних наук, доцент.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 1 від 30.08. 2018 р.

Завідувач кафедри: (Застровська С. О.).

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету іноземної філології
протокол № 1 від 13.09 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету іноземної філології (Павлюк А.Б.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Рись Л.Ф., 2018 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка, 014 Середня освіта, Німецька мова, бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання: 2
		Семестр: 3-ий
		Лекції: 28 год.
		Семінарські: 14 год.
		Самостійна робота: 70 год.
ІНДЗ: немає	Консультації: 8 год.	
	Форма контролю: екзамен	

Таблиця 1а

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка, 014 Середня освіта, Німецька мова, бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання: 2
		Семестр: 3-ий
		Лекції: 12 год.
		Семінарські: 8 год.
		Самостійна робота: 86 год.
ІНДЗ: немає	Консультації: 14 год.	
	Форма контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Лексикологія є складовою частиною мовознавчої науки, яка займається дослідженням як окремих мовних знаків (морфем, слів, сталих словосполучень), так і словникового складу мови в цілому. Провідною ідеєю курсу «Лексикологія німецької мови» є поглиблення знань студентів про семантичні і функціональні особливості мовних одиниць, які сприяють вдосконаленню навичок усної та письмової комунікації.

Метою курсу є опанування студентами як традиційних, так і новітніх теоретичних і практичних знань з лексикології з точки зору наукових досягнень сучасного вітчизняного та зарубіжного мовознавства та формування у майбутніх фахівців основ наукового мислення з перспективою використання матеріалів курсу в практиці викладання німецької мови в освітніх закладах різного рівня. Курс лексикології передбачає вивчення слова як основної одиниці мови, його морфемної структури; значення слова, зміни значення слова та різних типів значень; сталих

сполучень слів фразеологічного та нефразеологічного характеру; основних способів збагачення словникового складу мову, таких як словотвір, запозичення; генетичний, історичний аналіз словникового фонду сучасної німецької мови; а також дослідження проблем лексико- та фразеографії сучасної німецької мови.

Основними завданнями вивчення курсу лексикології сучасної німецької мови є:

1. Формування у студентів наукового уявлення про системний характер лексики німецької мови з урахуванням місця того чи іншого мовного явища в лексичній системі; розвиток вміння розуміти складні зв'язки між різними лінгвістичними науками: лексикологією, граматику, історією мови, стилістикою, фонетикою.
2. Ознайомлення студентів із словниковим складом сучасної німецької мови у всій його різноманітності, з його специфікою в порівнянні з іншими мовами (в першу чергу з українською), з його територіальною, соціальною і історичною диференціацією.
3. Ознайомлення студентів з проблематикою лексикологічних досліджень, понятійним апаратом лексикології, методами лінгвістичних досліджень з дискусійними проблемами і концепціями, які відображені у найбільш визначних працях вітчизняних та зарубіжних (зокрема німецьких) лінгвістів.
4. Навчити студента самому аналізувати мовний матеріал, ставити і розв'язувати наукові лексикологічні проблеми, послідовно застосовувати висунуті теоретичні положення в практиці лінгвістичного аналізу.

Професійна спрямованість курсу полягає у виробленні у студентів відповідних науково-професійних вмінь пояснювати лексичні явища на основі їх глибокого теоретичного осмислення.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- предмет, об'єкт та завдання лексикології;
- методи дослідження лексики;
- специфічні ознаки слова як основної одиниці мови взагалі та німецького слова зокрема, проблеми його мотивації;
- основні типи лексичних значень і проблеми їх структури;
- причини та види змін лексичного значення;
- територіальна, соціальна та часова диференціація німецької лексики;
- розрізняти запозичену лексику та ступені і види її асиміляції;
- парадигматичні та синтагматичні відношення між значеннями мовних одиниць;
- типи фразеологічних одиниць;
- види словників;
- основні тенденції розвитку німецької мови;
- основну теоретичну літературу з лексикології.

Студент повинен **вміти**:

- оперувати основними поняттями (термінами) лексикології;
- правильно вживати слова та сталі словосполучення німецької мови;
- розрізняти типи лексичних значень та системних зв'язків лексики;
- підбирати синоніми, антоніми, будувати синонімічні ряди;
- розрізняти омоніми, їхні типи та види, визначати шляхи виникнення;
- формувати тематичні групи, лексико-семантичні поля;
- визначати соціальну, територіальну та часову приналежність лексичних одиниць;

- ідентифікувати фразеологізми, аналізувати їх структуру, семантику та функціонування;
- встановити тип семантичного взаємозв'язку між фразеологізмами;
- користуватись різними типами словників;
- зробити кваліфікований всебічний лексичний аналіз будь-якого німецького слова.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна складається з трьох **змістових модулів**:

1. Слово як основна номінативна одиниця в лексико-семантичній системі мови.
2. Шляхи збагачення словникового складу сучасної німецької мови.
3. Структура словникового складу німецької мови, тенденції розвитку та способи організації у лексикографічних виданнях.

Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Слово як основна номінативна одиниця в лексико-семантичній системі мови.					
Тема 1. Лексикологія як галузь науки про мову та як навчальна дисципліна.		2		4	
Тема 2. Слово як основна одиниця мови.		2	1	4	
Тема 3. Лексичне значення слова.		2	1	4	2
Тема 4. Полісемія та омонімія.		2	1	4	
Тема 5. Парадигматичні відношення між мовними одиницями.		2	1	4	
Тема 6. Синтагматичні відношення. Валентність та дистрибуція.		2		4	2
Разом за модулем 1	44	12	4	24	4
Змістовий модуль 2. Шляхи збагачення словникового складу сучасної німецької мови.					
Тема 7. Словотворення в сучасній німецькій мові.		2	2	6	
Тема 8. Запозичення в сучасній німецькій мові.		2	1	6	
Тема 9. Семантична деривація на рівні слова.		2	1	6	
Тема 10. Фразеологія.		2	2	6	2
Разом за модулем 2	40	8	6	24	2
Змістовий модуль 3. Структура словникового складу німецької мови, тенденції розвитку та способи організації у лексикографічних виданнях					
Тема 11. Історичний аналіз словникового складу німецької мови.		2	1	4	
Тема 12. Соціальна диференціація		2	1	6	

словникового складу німецької мови.					
Тема 13. Лексикографія.		2	1	6	
Тема 14. Тенденції розвитку сучасної німецької мови та методи аналізу.		2	1	6	2
Разом за модулем 3	36	8	4	22	2
Всього годин:	120	28	14	70	8

Таблиця 2а

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Слово як основна номінативна одиниця в лексико-семантичній системі мови.					
Тема 1. Лексикологія як галузь науки про мову та як навчальна дисципліна.		1		4	1
Тема 2. Слово як основна одиниця мови. Лексичне значення слова.		1	1	8	1
Тема 3. Полісемія та омонімія.		1		8	2
Тема 4. Парадигматичні та синтагматичні відношення між мовними одиницями.		1	1	8	1
Разом за модулем 1	39	4	2	28	5
Змістовий модуль 2. Шляхи збагачення словникового складу сучасної німецької мови.					
Тема 5. Словотворення в сучасній німецькій мові.		1	1	8	2
Тема 6. Запозичення в сучасній німецькій мові.		1	1	6	1
Тема 7. Семантична деривація на рівні слова.		1	1	8	1
Тема 8. Фразеологія.		1	1	8	1
Разом за модулем 2	43	4	4	30	5
Змістовий модуль 3. Структура словникового складу німецької мови, тенденції розвитку та способи організації у лексикографічних виданнях					
Тема 9. Історичний аналіз словникового складу німецької мови.		1	1	8	1
Тема 10. Соціальна диференціація словникового складу німецької мови.		1		6	1
Тема 11. Лексикографія.		1	1	8	1
Тема 12. Тенденції розвитку сучасної німецької мови та методи аналізу.		1		6	1
Разом за модулем 3	38	4	2	28	4
Всього годин:	120	12	8	86	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота студентів при вивченні лексикології німецької мови спрямована на розвиток вміння працювати з науковою літературою, обробляти

фактичний матеріал, на удосконалення навичок практичного використання словникового та фразеологічного складу мови та на розвиток вміння робити лексичний аналіз тексту (виявлення та розпізнавання словотворчих моделей німецької мови, семантичний аналіз словникового фонду мови). З цією метою студенти виконують практичні завдання згідно тематики семінарських занять.

Самостійна робота передбачає також укладання *термінологічного глосарію* з курсу та вивчення його. Кількість термінів до 100 слів.

Вимоги до термінологічного глосарію:

- терміни подавати у алфавітному порядку;
- розподілити терміни у відповідності із темами, що вивчаються;
- зазначити переклад терміну українською мовою в дужках;
- тлумачення терміну зазначити німецькою мовою.

Іншим видом самостійної роботи є підготовки реферату з його подальшою презентацією на практичному занятті.

Тематика рефератів:

1. Das Wort als eine Einheit der Sprache und der Rede.
2. Phonetische und grammatische Besonderheiten des deutschen Wortes.
3. Die Semanalyse.
4. Englische Entlehnungen im Deutschen.
5. Assimilation der Entlehnungen.
6. Lateinische Entlehnungen in der Deutschen Sprache.
7. Valenztheorie von Tesniere.
8. Synonymische Reihen und ihre Widerspiegelung in Synonymwörterbüchern.
9. Arten der Antonymie.
10. Semantische Felder.
11. Arten der Metapher.
12. Arten der Metonymie.
13. Kurzwörter in der deutschen Gegenwartssprache. Ihre positive und negative Rolle.
14. Die Jugendlexik in der deutschen Gegenwartssprache.
15. Arten der Wörterbücher der deutschen Sprache.
16. Das Wesen und die Funktionen der Neologismen.
17. Syntagmatische Beziehungen in der Lexik.
18. Das Wesen und die Funktionen der Hyperbel und Litotes.
19. Beruflexik. Termini.
20. Soziale Differenzierung der deutschen Sprache.
21. Das Wesen und die Funktionen der Homonyme.
22. Phraseologie in der deutschen Sprache.
23. Lexikographie: Theoretische Aspekte.
24. Existenzformen der deutschen Gegenwartssprache.
25. Territoriale Differenzierung der deutschen Sprache.
26. Das Wesen und die Funktionen Hypo- Hyperonymie.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При поточному оцінюванні знань студентів основну роль відіграють їхні відповіді на семінарах. За кожний змістовий модуль студент має можливість отримати максимальну кількість балів - «10», всього за роботу під час семінарів студенти можуть отримати 30 балів. За самостійну роботу студенти можуть отримати максимальну оцінку – 10 балів (5 балів за

ведення термінологічного глосарію та 5 балів за написання і презентацію реферату. Всього – 40 балів.

Підсумковий контроль проводиться у два етапи: письмовий контроль у вигляді тесту та усне опитування. Кількість балів підсумкового контролю розподіляється таким чином: письмовий тест – 30 балів, усне опитування – 30 балів, разом – 60 балів. Для письмового контролю пропонуються комплекти тестових завдань. Усний підсумковий контроль дає теж максимальну кількість балів – 30. Студентам пропонуються три питання, кожне з яких оцінюється в 10 балів максимально.

Перше питання вимагає висвітлення більш загальних проблем німецької лексики, як наприклад: «Типи парадигматичних відношень між значеннями слів», чи «Шляхи збагачення лексичного складу німецької мови, їх особливості».

Друге питання вимагає характеристики конкретних лексичних явищ з ілюстрацією.

Оцінювання усних відповідей на семінарах та на екзамені:

Максимальна кількість балів передбачає такі вимоги:

- повне викладання теоретичного питання;
- пояснення смислових, структурних, функціональних ознак та особливостей обговорюваних проблем;
- надання необхідних дефініцій понять;
- обґрунтування теоретичної значущості лексичних явищ;
- фонетично, граматично та стилістично правильне мовне оформлення допускається до 3-х граматичних або лексичних помилок.

При невиконанні однієї вимоги змісту – двох до форми – студент втрачає один бал, при невиконанні двох – два і т.д.

В якості третього питання пропонується карточка, на якій є 10 мовних одиниць різного типу, призначених для аналізу, за правильний аналіз студент отримує 1 бал за кожен одиницю.

Таблиця 3

Поточний контроль (макс = 40 балів)				Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Самостійна робота	екзам. тест	усна відповідь	
10	10	10	10	30	30	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 - 81	C	
67 -74	D	задовільно
60 - 66	E	
1 – 59	Fx	незадовільно

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алефиренко Н. Ф. Современные проблемы науки о языке. Учеб. пособие / Алефиренко Н. Ф. - М.: Наука, 2005. - 416 с.
2. Бацевич Ф.С. Очерки по функциональной лексикологии / Бацевич Ф.С., Космеда Т.А. - Львов, 1997
3. Городникова М. Д. Лексикология современного немецкого языка / Городникова М. Д., Розен Е. В. - М.: Просвещение, 1967. - 278 с.
4. Девкин В. Д. Занимательная лексикология / Девкин В. Д. – М.: Владос, 1998. - 312с.
5. Девкин В. Д. Сборник упражнений по лексикологии немецкого языка / Девкин В. Д. - М.: Высшая школа, 1971.- 270 с.
6. Еловков Д. И. О предмете лексикологии // Вестник Ленинград. у-та. Серия истории, языка, лит., 1998.- Вып.2.
7. Ивлева Г.Г. Немецко-русский словарь по лексикологии и стилистике / Ивлева Г.Г. - М.: URSS, 2006. - 168 с.
8. Зеленецкий А. Л. Теория немецкого языкознания / Зеленецкий А. Л., Новожилова О. В. - М.: Академия, 2003. - 400 с.
9. Зиндер Л. Р., Строева Т. В. Пособие по теоретической грамматике и лексикологии немецкого языка / Зиндер Л. Р., Строева Т. В. - Л.: Просвещение, 1962. - 148 с.
10. Искоз А. Хрестоматия по лексикологии немецкого языка / Искоз А., Ленкова А. - Л.: Просвещение, 1975. - 279 с.
11. Кубрякова Е.С. Части речи с когнитивной точки зрения / Кубрякова Е.С. - М.: Росс. Академия наук. М. 1997. - 325 с.
12. Кусько К.Я. (ред.) Колективна монографія / Кусько К.Я. - Львів.: ЛНУ, 2002.- 455с.
13. Левицкий В. В. Семасиология / Левицкий В. В. – Вінниця.: Нова книга, 2006.- 512 с.
14. Манакин В. Н. Сопоставительная лексикология / Манакин В. Н. – Київ: Знання, 2004.- 326 с.
15. Методика преподавания немецкого языка в педагогическом вузе: Из опыта работы / А.И. Домашнев, К.Г. Вазбуцкая, Н.Н. Зыкова и др. – М.: Просвещение, 1983. – 224 с.
16. Ольшанский И.Г. Лексикология: современный немецкий язык / Ольшанский И. Г., Гусева А.С. – М.: Академия, 2005.- 416 с.
17. Основы методики преподавания иностранных языков / Под ред. Бухбиндера В.А., Штрауса В. – Киев: Вища школа, 1986. – 341 с.
18. Степанова М. Д. Лексикология современного немецкого языка / Степанова М. Д. - М.: Academia, 2003. - 256 с.
19. Степанова М. Д., Фляйшер В. Теоретические основы словообразования в немецком языке / Степанова М. Д., Фляйшер В. - М.: Высшая школа, 1984.- 264 с.
20. Шевелева Л.В. Лексикология современного немецкого языка. Курс лекцій / Шевелева Л.В. - М.: Высшая школа, 2004.- 240 с.
21. Чернышева И. И. Фразеология современного немецкого языка Чернышева И. И. - М.: Высшая школа, 1970.- 160 с.
22. Altmann G., Baugheri D., Goebel H., Köhler R. Einführung in die quantitative Lexikologie.- Göttingen: Peust / Gutschmidt Verlag, 2002.- 238 S.
23. Baldinger K. Die Semasiologie: Versuch eines Überblickes.- Berlin: Akademie-Verlag, 1957.- 40 S.
24. Deutsche Sprache. Kleine Enzyklopädie.- Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1983.- 724 S.
25. Gross H. Einführung in die germanistische Linguistik.- München, 1990.- 270 S.

26. Heusinger S. Die Lexik der deutschen Gegenwartssprache.- München: Fink, 2004.- 303 S.
27. Iskos A., Lenkowa A. Deutsche Lexikologie.- М.: Просвещение, 1971.- 276 S.
28. Kühn I. Lexikologie. Eine Einführung.- Max Niemeyer Verlag Tübingen, 1994.- 178 S.
29. Lewkowskaja X. A. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache.- М.: Wysssschaja Schkola, 1968.- 319 S.
30. Lutzzeier P. R. Lexikologie. Ein Arbeitsbuch.- Tübingen: Stauffenburg, 1995.- 167 S.
31. Olschanski I. G. Moderne deutsche Lexikographie. - М.: hochschule, 1979.- 136 S.
32. Schippan Th. Einführung in die Semasiologie. - Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1975.- 269 S.
33. Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. - Max Niemeyer Verlag. Tübingen, 1966.- 306 S.
34. Schlaefter M. Lexikologie und Lexikographie. Eine Einführung am Beispiel deutscher Wörterbücher.- Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2002.- 200 S.
35. Schmidt W. Deutsche Sprachkunde. – Berlin: Volk und Wissen, 1978.- 344 S.
36. Stepanova M. D., Cernyseva I. I. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. - М.: Высшая школа, 1986.- 272 S.

Додаткові джерела:

1. Гулыга Е.А., Розен Е.В. Старое и новое в лексике и грамматике немецкого языка / Гулыга Е.А., Розен Е.В. - Л.: Просвещение, 1977.- 160 с.
2. Девкин В.Д. Занимательная лексикология / Девкин В.Д. – М.: Владос, 1998.- 312 с.
3. Звегинцев В.А. Семасиология / Звегинцев В.А. - М.: Моск. унив., 1957.- 322 с.
4. Кузнецов А.М. От компонентного анализа к компонентному синтезу / Кузнецов А.М. - М.: Наука, 1986.- 128 с.
5. Розен Е.В. На пороге XXI века: новые слова и словосочетания в немецком языке / Розен Е.В. - М.: Менеджер, 2000.- 192 с.
6. Розен Е.В. Новые слова и устойчивые словосочетания в немецком языке / Розен Е.В. - М.: Просвещение, 1991.- 186 с.
7. Розен Е.В. Немецкая лексика: история и современность / Розен Е.В. - М.: Высшая школа, 1991.- 96с.
8. Brekle H. Semantik. Eine Einführung in die sprachwissenschaftliche Bedeutungslehre.- München: Fink, 1972.- 144 S.
9. Bußmann H. Lexikon der Sprachwissenschaft.- 2 Aufl.- Stuttgart: Kröner, 1990.- 904 S.
10. Dornseiff F. Der deutsche Wortschatz nach Sachgruppen.- Walter de Gruyter & CO Berlin.- 1961.- 922 с.
11. Ernst P. Einführung in die germanistische Sprachwissenschaft: Skriptum.- Wien: 1990.- 200 S.
12. Kluge F. Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache.- 23.erw. Aufl.- 1995.- 922 S.
13. Knobloch J. Sprachwissenschaftliches Wörterbuch.- Heidelberg: Winter, 1986.- Bd.1: 845 S.
14. Metzler Lexikon Sprache. Hg. Von H. Glück – Stuttgart: 1993.- 711 S.
15. Schenkel W., Helbig G. Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Verben. - VEB Bibl. Inst.- Leipzig.- 1973.- 458 S.
16. Stepanowa M. D., Helbig G. Wortarten und das Problem der Valenz in der deutschen Gegenwartssprache. - VEB Bibl. Inst.- Leipzig. - 1978.- 214 S.
17. Ullman S. Semantik: Eine Einführung in die Bedeutungslehre.- Frankfurt a. M.: S. Fischer, 1973.- 401 S.
18. Wasserzieher E. Kleines etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache.- Leipzig: VEB Bibl. Inst., 1975.- 262 S.

19. Wahrig G. Deutsches Wörterbuch. - Bertelsmann Lexikon Verlag. - Gütersloh. - 1991.- 1493 S.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Lexikologie als Wissenschaft.
2. Die Aufgaben der Lexikologie und ihrer Teildisziplinen.
3. Das Wort als Grundeinheit der Sprache. Wesensmerkmale des deutschen Wortes.
4. Die Definition des Wortes nach Th.Schippan und M.Stepanova.
5. Struktur und Arten der Wortbedeutung.
6. Die semantische Struktur des Wortes. Das Sem. Das Semem. Die lexikalisch-semantische Variante der Bedeutung.
7. Die semantische Komponentenanalyse der Lexik.
8. Die Motiviertheit der Wortbedeutung. Arten der Motiviertheit.
9. Arten der lexikalischen Synonyme.
10. Lexikalische Antonyme und ihre semantischen Abarten.
11. Homonyme. Differenzierungsmittel der Homonyme und Wege ihrer Entstehung.
12. Bedeutungsüberordnung und -unterordnung (Hyperonymie und Hyponymie).
13. Wege der Bereicherung des deutschen Wortschatzes.
14. Der Bedeutungswandel.
15. Die Bedeutungsübertragung. Metapher und Metonymie.
16. Euphemismen und Gründe ihrer Entstehung.
17. Typen von Entlehnungen im Deutschen.
18. Ursachen der Entlehnung.
19. Lateinische Entlehnungen im Deutschen.
20. Französische Entlehnungen im Deutschen.
21. Slawische Entlehnungen im Deutschen.
22. Die Termini. Merkmale der Termini. Funktionen der Termini.
23. Das Wesen des Morphems. Arten der Morpheme.
24. Wortbildungsarten im Deutschen.
25. Determinativkomposita. Kopulativkomposita. Rektionskomposita. Possessivkomposita.
26. Zusammenrückung und Zusammenbildung.
27. Abkürzung.
28. Explizite Derivation.
29. Vieldeutigkeit.
30. Semantische Gruppenbildung im Wortschatz: Wortfamilien, Wortfelder.
31. Feste Wortkomplexe und ihre Merkmale.
32. Klassifikation der Phraseologismen.
33. Komparative Phraseologismen. Ihre Struktur und Bedeutung.
34. Sprichwörtliche Satzredensarten und Sprichwörter.
35. Erscheinungsformen der deutschen Sprache: Standardsprache – Umgangssprache – Dialekte.
36. Territoriale Gliederung des deutschen Wortbestandes.
37. Soziale Gliederung des deutschen Wortbestandes.
38. Historische Gliederung des Wortschatzes.
39. Die Verbindung der Lexikologie mit der Grammatik und der Phinetik.
40. Paradigmatische Beziehungen im lexikalisch-semantischen System.

41. Die phonetische, morphologische und orthographische Assimilation der Entlehnungen in der deutschen Sprache.
42. Übertragung der Namenbezeichnung auf Grund der Ähnlichkeit. Die Arten der metaphorischen Bezeichnungsübertragung.
43. Übertragung der Namensbezeichnung auf Grund eines logischen Verhältnisses. Die Arten der lexikalischen Metonymie.
44. Die sozial-berufliche Differenzierung der deutschen Sprache. Die Termini und Berufslexik.
45. Die UK-Analyse, die Transformationsanalyse des Wortschatzes.
46. Arten von Wörterbüchern.
47. Entwicklungstendenzen der deutschen Gegenwartssprache.
48. Syntagmatische Bedeutungsbeziehungen der lexikalischen Einheiten.
49. Neologismen. Das Schicksal der Neologismen.
50. Archaismen. Archaismen des Begriffs, der Bedeutung, Formarchaismen.